

Az Európai Unió klímavédelmi intézkedéscsomagja
Európai Parlament, Sajtóközlemény, 2023. 04. 18.

Kulcsszavak: környezetvédelem, klímavédelem, kibocsátáskereskedelem, Európai Unió

Forrás Internet-helye:

<https://www.europarl.europa.eu/news/hu/press-room/20230414IPR80120/klimavedelem-zold-ut-a-2030-as-celertekek-teljesitesehez-szukseges-szabalyoknak>

Elfogadott szövegek (2023. 04. 18.):

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-04-18-TOC_HU.html

- 2026-tól kezdve fokozatosan megszűnik a kibocsátási egységek ingyenes kiosztása.
- 2027-től az új kibocsátáskereskedelmi rendszer (ETS II) hatálya az épülethasználatból és a közlekedésből eredő kibocsátásra is kiterjed.
- Új mechanizmus a kibocsátáshelyezés ellen, amely védi az uniós ipart és fokozza a globális klímavédelmet.
- Szociális klímaalap az energiaszegénységben élők és a közlekedés lehetőségéhez korlátozottan hozzáférők támogatására.

Az Európai Parlament 2023. 04. 18-án elfogadta az **„Irány az 55%!”** intézkedéscsomag több kulcsfontosságú jogszabályjavaslatát, amelyekről még 2022 végén született elvi megállapodás az uniós országokkal. A tervezett intézkedések az európai klímarendelettel összhangban azt hivatottak biztosítani, hogy az Európai Unió 2030-ra legalább 55 százalékkal kevesebb üvegházhatású gázt bocsásson ki, mint 1990-ben.

A kibocsátáskereskedelmi rendszer reformja

A képviselők 413 szavazattal, 167 ellenszavazat és 57 tartózkodás mellett fogadták el a kibocsátáskereskedelmi rendszer megújítását. Az új szabályok szerint a kibocsátáskereskedelmi rendszer hatálya alá tartozó ágazatoknak 2030-ra nagyobb mértékben, összesen 62 százalékkal kell majd csökkenteniük az üvegházhatású gázok (ÜHG) kibocsátását (a 2005-ös szintet alapul véve). 2026-tól kezdve emellett fokozatosan fel kell hagyni a kibocsátási egységek ingyenes kiosztásának gyakorlatával, hogy az 2034-re teljesen megszűnjön. Az új rendszer 2027-től (illetve ha kivételesen magasak az energiaárak, 2028-tól) az épületek és a közúti közlekedés energiafelhasználásából eredő kibocsátást is beárazza.

A képviselők (500 szavazattal, 131 ellenszavazat és 11 tartózkodás mellett) azt is megszavazták, hogy a kibocsátáskereskedelmi rendszeren belül ezentúl a tengerhasznosítási ágazat ÜHG-kibocsátásaival is el kelljen számolni. 463 szavazattal, 117 ellenszavazat és 64 tartózkodás mellett elfogadták továbbá a légi közlekedési ágazat kibocsátásával kapcsolatos szabályozás felülvizsgálatát. Ezzel 2026-tól már a légi közlekedési ágazat sem jutna ingyenes kibocsátási egységekhez, és egyre nagyobb arányban kellene fenntartható légi jármű-üzemanyagokat használnia.

Új mechanizmus a kibocsátásáthelyezés megakadályozására

A Parlament 487 szavazattal, 81 ellenszavazattal és 75 tartózkodás mellett elfogadta az importárúk karbonintenzitását ellensúlyozó uniós mechanizmus (**Carbon Border Adjustment Mechanism – CBAM**) bevezetését, hogy a nem uniós országok is ösztönzést kapjanak a klímavédelemre, illetve hogy elejét lehessen venni az uniós és globális klímavédelmet gyengítő kibocsátásáthelyezésnek (azaz annak, hogy az uniós cégek termelésük karbonintenzív részét külföldre telepítsék, illetve az uniós termékeket karbonintenzívebb importtermékekkel helyettesítsék).

A mechanizmus a vasra, az acélra, a cementre, az alumíniumra, a műtrágyákra, az elektromos áramra és a hidrogénre vonatkozik, de adott esetben azt a közvetett kibocsátásokra is alkalmazni kell. Az ilyen árukat importáló cégeknek állniuk kell a gyártó országban fizetett szén-dioxid árának és az uniós kibocsátási egységek árának a különbözetét.

A mechanizmus bevezetésére az ingyenes kibocsátási egységek fokozatos kivezetésével azonos ütemben, 2026 és 2034 között kerül majd sor.

Szociális klímaalap az energiaszegénységben élők támogatására

A képviselők 521 szavazattal, 75 ellenszavazattal és 43 tartózkodás mellett elfogadták azt a tagállamokkal korábban létrejött megállapodást, amely 2026-ra szociális klímaalap felállítását irányozza elő annak érdekében, hogy az éghajlatvédelmi átállás a társadalom minden tagjával szemben méltányos legyen. Az alap az energiaszegénység kockázatának leginkább kitett háztartásoknak és mikrovállalkozásoknak, valamint a közlekedés lehetőségéhez csak korlátozottan hozzáférőknek kíván pénzügyileg segíteni a változásokból adódó nehézségeik leküzdéséhez. Az alap tervezett 86,7 milliárd eurós költségvetésének nagy része (65 milliárd euró erejéig) az ETS II kibocsátási egységeinek aukciójából származik majd, 25 százalékát pedig a tagországok saját forrásaikból állják.

A jogszabályjavaslatokat a Tanácsnak is hivatalosan jóvá kell hagynia. Húsz nappal az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetésüket követően lépnek hatályba.